

سلام

« اعتماد » چرا و چگونه؟

جلسه پنجم – ۱۶ اسفند ۱۴۰۰

« خلاصة » مطالب قبل:

در دنیائی پُر از: « **مزاحمت** » و « **اصطکاک** »،
و « **جاذبه** » و « **زلزله** » و « **إبتلاء** » قرار داریم،
که « هر لحظه » و با « هر بهانه و حادثه‌ای »،
ممکن است به « **زمین** »،
و یا به « **بِاتِّلاقِ رِذائل** » سقوط کنیم:

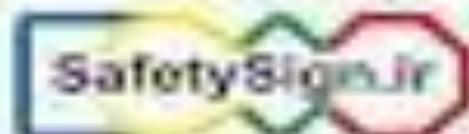

شکلا ۱-۱

شکلا ۱-۲

صف اختلاس کنندگان بانک سرمایه موقع ورود به دادگاه که 400 نفر متهم دارد .. یعنی همه کارکنان نقش داشتند .. همه این کارمندان موقع استخدام امتحان عقیدتی و دینی هم داده بودند .

پرسش ۱:

« **تیرهای برق** » خیابان‌ها و جاده‌ها،

و « **عمودهای** از نجف تا کربلاء »،

که هر یک با شاقول، « **عمود** » شده‌اند،

آیا با هم « **موازی** » اند؟ یا خیر؟

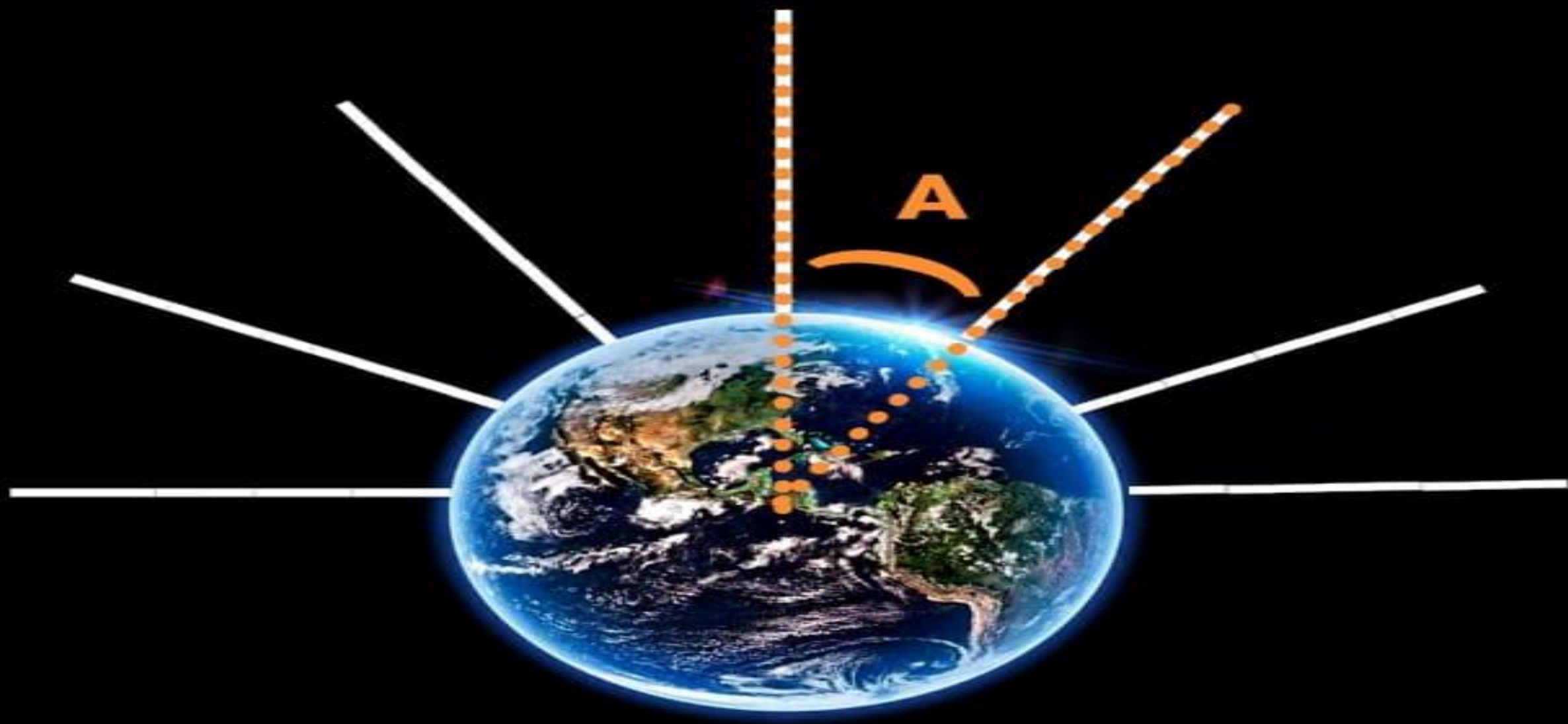
چرا؟

یک دلیل بر «**کرویتِ زمین**»،

همین است که «**دو خطِ عمود**»،

بر روی زمین،

هیچگاه با هم «**موازی**» نیستند:

پرسش ۲:

« **حیاتی‌ترین اقدام** » برای انسان چیست؟

« حیاتی ترین » اقدامِ انسان در « هر کاری »،

در چنین « دنیایِ پر حادثه‌ای »،

ابتدا حفظِ « **تعادل** » و « **قیام** » اوست،

که با « **اعتماد** » به « **عقل** » (یا حجت باطنی)،

و یا « **خودِ خدائی** او » تأمین می‌شود.

لذا خداوند در حدیث قدسی می‌فرماید:

أُتِيبُ بِالْعَقُولِ

أُعَاقِبُ بِالْعَقُولِ

پریشی ۳:

نشانهٔ افراد «تراز نشده با عقل»؟

حضرت امیرالمؤمنین صلوات الله علیه می فرماید:

دو گروه کمر مرا شکستند: **قَطَعَ ظَهْرِي اِثْنَانِ:**

۱- دانای فاسقی که جذاب سخن می گوید اما خلاف دین عمل می کند،

۲- جاهل مذهبی نما:

عَالِمٌ فَاسِقٌ يَصُدُّ عَنْ عِلْمِهِ بِفِسْقِهِ

وَ جَاهِلٌ نَاسِكٌ يَدْعُو النَّاسَ إِلَى جَهْلِهِ بِنُسْكِهِ.

(غررالحکم/۲۴۵)

و باز فرمودند: **قَطَعَ ظَهْرِي رَجُلَانِ مِنَ الدُّنْيَا:**

رَجُلٌ عَلِيمٌ اللِّسَانِ فَاسِقٌ (چرب زبان بی بند و بار)

وَرَجُلٌ جَاهِلٌ الْقَلْبِ نَاسِكٌ

هَذَا يَصُدُّ بِلِسَانِهِ عَنِ فِسْقِهِ وَ هَذَا بِنُسُكِهِ عَنِ جَهْلِهِ

فَاتَّقُوا الْفَاسِقَ مِنَ الْعُلَمَاءِ وَ الْجَاهِلَ مِنَ الْمُتَعَبِّدِينَ

أَوَّلُكَ فِتْنَةٌ كُلُّ مَفْتُونٍ ... (خصال / ج ۱ / ص ۶۹)

پرسش ۴:

« اقسامِ مردم » از منظر قرآن؟

گروه اول:

فَلْيَعْلَمَنَّ اللَّهُ الَّذِينَ **صَدَقُوا**،

گروه دوم:

وَلْيَعْلَمَنَّ **الْكَاذِبِينَ**. (عنكبوت/۳)

وَمِنَ النَّاسِ:

١- مَنْ يُعْجِبُكَ قَوْلُهُ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا

وَيُشْهَدُ اللَّهُ عَلَى مَا فِي قَلْبِهِ

٢- وَهُوَ أَلَدُّ الْخِصَامِ (٢٠٤)

٣- وَإِذَا تَوَلَّى = سَعَى فِي الْأَرْضِ:

لِيُفْسِدَ فِيهَا
وَيُهْلِكَ:

الْحَرْثَ
وَالنَّسْلَ

فَحَسْبُهُ جَهَنَّمُ

وَلَبِئْسَ الْمِهَادُ
(٢٠٦)

وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ الْفُسَادَ (٢٠٥)

٤- وَإِذَا قِيلَ لَهُ: اتَّقِ اللَّهَ؛ أَخَذَتْهُ الْعِزَّةُ بِالْإِثْمِ،

وَمِنَ النَّاسِ^{٣١}: مَنْ يَشْرِي نَفْسَهُ ابْتِغَاءَ مَرْضَاتِ اللَّهِ وَاللَّهُ رَؤُفٌ بِالْعِبَادِ (بقره/٢٠٧)

...فَمِنْهُمْ مُّهْتَدٍ

وَكَثِيرٌ مِّنْهُمْ فَاسِقُونَ.

(حديد/٢٦)

قرآن، این دو گروه را چنین توصیف می کند:

۱- « فاسقین: »

« خودخواهان بی بند و بار » = « کف »

۲- « هدایت شدگان: »

« عاقلانِ خدا باورِ مطیعِ حق^۳ » = « آب »

أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ **مَاءً** فَسَالَتْ أَوْدِيَهُ بِقَدَرِهَا

فَاخْتَمَلَ السَّبِيلُ **زَبَدًا** رَابِيًا.....

كَذَلِكَ يَضْرِبُ اللَّهُ الْحَقَّ وَالْأَبَاطِلَ

خداوند از آسمان آبی فرو فرستاد پس رودخانه‌هایی به اندازه گنجایششان روان شدند

و سیل « کفی » بلند بر روی خود حمل می‌کند ...

خداوند حق و باطل را چنین با هم درگیر می‌کند ...

فَأَمَّا « الزُّبْدُ »، فَيَذْهَبُ جُفَاءً

اما کف کنار می رود (از صحنه « ابراز » اخراج) و « نابود » می شود،

وَأَمَّا مَا يَنْفَعُ النَّاسَ فَيَمْكُثُ فِي الْأَرْضِ

كَذَلِكَ يَضْرِبُ اللَّهُ الْأَمْثَالَ (رعد/۱۷)

اما آنچه برای مردم سود می رساند در زمین « می ماند » خدا چنین تفهیم می کند.

١- ... الَّذِينَ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ بِالْغَدَاةِ وَالْعَشِيِّ
يُرِيدُونَ وَجْهَهُ ... (أنعام/٥٢)

٢- ... الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ ... (أنعام/٥٦)
إِنْ يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ ...

وَأِنْ يَدْعُونَ إِلَّا شَيْطَانًا مَرِيدًا (نساء/١١٧)

۱- فَأَمَّا مَنْ أُعْطِيَ وَانْتَقَى (۵)

وَصَدَقَ بِالْحُسْنَى (۶)

۲- وَأَمَّا مَنْ بَخِلَ وَاسْتَغْنَى (۸)

وَكَذَبَ بِالْحُسْنَى (لیل / ۹)

تمامِ مردم،

یا دنبالِ «علو^س» در «معنویت» اند،

یا دنبالِ «علو^س» در «مادیات» اند،

(که لازمهٔ آن «بالا رفتن از مردم» است):

گروه اول: « **عاقلین** خدا باور و **راضی** » که:

دائماً دنبالِ « فرصت » اند تا به « **بِهَانَةُ** » دیگران،

توانایی‌های خدادادیِ خود را « **ابراز** و **شُکر** » کنند.

گروه دوم: « **جاهلین** خودخواه و **ناراضی** » که

در هر کاری دنبالِ « **سودِ مادی** و **فوری** » اند:

إِنَّا خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنْ نُطْفَةٍ أَمْشَاجٍ نَبْتَلِيهِ ... (٢) إِنَّا هَدَيْنَاهُ السَّبِيلَ

إِمَّا شَاكِرًا

وَأِمَّا كَفُورًا (إنسان/٣)

ما انسان⁴⁰ را از نطفه مختلطی آفریدیم و او را می‌آزماییم * بدین جهت او را شنوا و بینا قرار دادیم * ما راه را به او نشان دادیم خواه قدرشناس باشد و خواه ناسپاس.

فَأَمَّا الَّذِينَ

آمَنُوا

وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ

فَيُوفِّيهِمْ أَجْرَهُمْ

وَيَزِيدُهُمْ مِنْ فَضْلِهِ

وَأَمَّا الَّذِينَ

اسْتَكْفَرُوا

وَاسْتَكْبَرُوا

فَيُعَذِّبُهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا

وَلَا يَجِدُونَ لَهُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ

وَلِيًّا
وَلَا
نَصِيرًا

(نساء/١٧٣)

يَوْمَ يَأْتِ لَا تَكَلِّمُ نَفْسٌ إِلَّا بِإِذْنِهِ فَمِنْهُمْ **شَقِيٌّ** وَ **سَعِيدٌ** (١٠٥)

فَأَمَّا الَّذِينَ **شَقُّوا** فِي **النَّارِ** لَهُمْ فِيهَا زَفِيرٌ وَ شَهِيقٌ (١٠٦)

خَالِدِينَ فِيهَا مَا دَامَتِ السَّمَاوَاتُ وَ الْأَرْضُ إِلَّا مَا شَاءَ رَبُّكَ إِنَّ رَبَّكَ فَعَّالٌ لِّمَا يُرِيدُ (١٠٧)

وَ أَمَّا الَّذِينَ **سُعِدُوا** فِي **الْجَنَّةِ** خَالِدِينَ فِيهَا مَا دَامَتِ السَّمَاوَاتُ وَ الْأَرْضُ

إِلَّا مَا شَاءَ رَبُّكَ عَطَاءٌ غَيْرَ مَجْذُوذٍ (هود/١٠٨)

پرسشی ۵:

«ایمان» یعنی چه؟

« **ایمان** » یعنی:

« **خود** » را از طرفِ « مخلوقات »،

در معرضِ « **شر** و **خطر** » دیدن،

و به « **پناهگاهی مطمئن** » پناه بردن.

پرسش ۶:

«انواع ایمان» کدامند؟

«ایمان»

فقط به «دو صورت» ممکن است:

اول: «جاهلانه»

دوم: «عاقلانه».

» ايمانِ جاهلانہ « :

فردِ « **جاهل** »، به جای « احساسِ **خطر** »،

به « ثروت و قدرت » « **طمع** » دارد،

لذا به هر « **متکبر** و **طغیانگر** و **سرابی** »،

« **پناه** » می‌برد:

... أَفَبِأَبْطَالٍ يُؤْمِنُونَ وَبِنِعْمَتِ اللَّهِ هُمْ يَكْفُرُونَ

(نحل / ٧٢)

.... أَفَبِأَبْطَالٍ يُؤْمِنُونَ وَبِنِعْمَةِ اللَّهِ يَكْفُرُونَ

(عنكبوت / ٦٧)

وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ (٤٩) فَبِأَيِّ حَدِيثٍ بَعْدَهُ يُؤْمِنُونَ

(مرسلات / ٥٠)

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ أُوتُوا نَصِيبًا مِّنَ الْكِتَابِ

يُؤْمِنُونَ بِالْجِبْتِ وَالطَّاغُوتِ

وَيَقُولُونَ لِلَّذِينَ كَفَرُوا هَؤُلَاءِ أَهْدَى مِنَ الَّذِينَ آمَنُوا سَبِيلًا

(نساء/ ۵۱)

آیا آنها که سهمی از کتاب داشتند را ندیده‌ای که به متکبر و طغیانگر پناه می‌برند؟
و درباره « اهل کفر » می‌گویند: اینها از آنها که « اهل ایمان » اند راه‌یافته‌ترند.

به نظر شما « هزاران نفر » از:

افرادِ « داعش و تروریست‌های جنایتکار »،

از « آمریکا » و از کشورهایِ « منطقه »،

با چه « اُنگیزه‌ای » به « اکراین » می‌روند؟

« دنیا » یا « آخرت »؟

» ايمانِ عاقلانه «:

انسانِ « **عاقل** »،

« **خود** » را از طرفِ « تمام مخلوقات »،

در معرضِ انواعِ « **شرور** و **خطرات** » می‌بیند،

لذا فقط به « **خالق** » خود « **پناه** » می‌برد.

لذا « مؤمن »، چنین « زمزمه‌ای » دارد:

... أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ (۱) مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ (۲)

خَلَّصْنَا مِنَ النَّارِ يَا رَبِّ (۱۰۰ بار)

أَجْرْنَا مِنَ النَّارِ يَا رَبِّ (۸۸ بار)

آیا «بدون عقل»

این آیه قابل «فهم» است:

اسْتَجِيبُوا لِلَّهِ وَ لِلرَّسُولِ إِذَا دَعَاكُمْ **لِمَا يُحْيِيكُمْ**
وَاعْلَمُوا: أَنَّ اللَّهَ يَحُولُ بَيْنَ الْمَرْءِ وَقَلْبِهِ وَ أَنَّهُ إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ (٢٤)
وَاتَّقُوا فِتْنَةً لَا تُصِيبُنَّ الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْكُمْ خَاصَّةً
وَاعْلَمُوا: أَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ (٢٥)

يا أَيُّهَا الَّذِينَ
آمَنُوا؛

وَإِذْكُرُوا إِذْ أَنْتُمْ قَلِيلٌ
مُسْتَظْعَفُونَ فِي الْأَرْضِ
تَخَافُونَ أَنْ يَتَخَطَّفَكُمُ النَّاسُ
فَأَوَّاكُمْ
وَ أَيْدَكُمْ بِنَصْرِهِ
وَ رَزَقَكُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ
لَعَلَّكُمْ **تَشْكُرُونَ**

(انفال/٢٦)

فَاتَّبِعُوا

وَ اذْكُرُوا اللَّهُ كَثِيرًا لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ (٤٥)

وَ أَطِيعُوا } اللّٰهَ
وَ رَسُوْلَهُ

وَ لَا تَنَازَعُوا } تَفْشَلُوا
وَ تَذْهَبَ رِيحُكُمْ

وَ اصْبِرُوا إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ (٤٦)

وَ لَا تَكُونُوا } خَرَجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ
كَالَّذِينَ } وَ يَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ
بَطَرًا } وَ رِثَاءَ النَّاسِ

وَ اللَّهُ بِمَا يَعْمَلُونَ مُحِيطٌ (أنفال/٤٧)

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا
إِذَا لَقِيتُمْ فِئَةً؛

(توبه/٢٣)

پرستی ۷:

« عملِ صالح » یعنی چہ؟

« **عمل صالح** » یعنی:

با « **اعتماد** » به « **بدیهیاتِ عقلی** »،

و « **فَالْهَمَّهَا فَجُورَهَا وَتَقْوَاهَا** » ی فطری،

« **فسادشناسی و فسادگریزی و فسادستیزی** ».

پرستی ۸:

«تبعیت از أحسن» یعنی چه؟

.... فَبَشِّرْ عِبَادِ (١٧)

الَّذِينَ يَسْتَمِعُونَ الْقَوْلَ

فَيَتَّبِعُونَ أَحْسَنَهُ

أُولَئِكَ الَّذِينَ هَدَاهُمُ اللَّهُ وَ أُولَئِكَ هُمْ أُولُوا الْأَلْبَابِ (زمر/١٨)

آیا « **بدون تعقل** »،

می‌توان « **حَسَن** » و « **أَحْسَن** » را شناخت؟

آیا « **بدون تعقل** »،

می‌توان « **ضرورت** » تبعیت از أَحْسَن را فهمید؟

پریشانی ۹:

« هاتوا برهانکم » یعنی چه؟

وَقَالُوا لَنْ يَدْخُلَ الْجَنَّةَ إِلَّا مَنْ كَانَ هُودًا أَوْ نَصَارَى تِلْكَ أَمَانِيُّهُمْ

قُلْ هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ (بقره/۱۱۱)

أَمْ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ آلِهَةً قُلْ هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ

.... (أنبياء/۲۴)

أَمْ مَنْ يَبْدُوا الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ وَ مَنْ يَرْزُقُكُمْ مِنَ السَّمَاءِ وَ الْأَرْضِ **أَإِلَهٌ مَعَ اللَّهِ؟**

قُلْ هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ (نمل/۶۴)

قطعاً « **برهان** »،

بدون « **اعتماد** » به:

اصول و مبانی « **عقل** » و « **منطق** »،

« **پذیرشِ جهانی** » ندارد.

يَا عِمَادَ مَنْ لَا عِمَادَ لَهُ

ای تکیه گاه

کسی که

تکیه گاه ندارد

خدایا؛

یاریمان فرما تا « **عاقلانه** » به « **اعتماد** » برسیم،

و در « **اطاعت** » و « **توکل** » به « **تو** » موفق،

و در « زمینه‌سازیِ ظهورِ آخرین حجّت »

« **سپهیم** » باشیم.

اللهم صل على محمد
وآله

